

Ansøgning til KulturKANten, Sund med kultur

Att: Soffia Snorraddottir
Koordinator
Sekretariat- Kulturkanten
E-mail: soffia.snorraddottir@aalborg.dk
Mobil: +45 2520 4174

Projekttitel: Sundhedssang – en palet af muligheder // Forprojekt til Sangglad Senior

Ansøger: Thy Sangskole i partnerskab med Sangens Hus

Samarbejdspartnere: Thisted Kommune, SOSU-STV

Baggrund og formål

Efter den succesfulde konferencedag om Sundhedssang, der bl.a. førte til konkrete erfaringer med sundhedsskor, ønsker vi at tage næste skridt i udviklingen af projektet *Sangglad Senior* (se bilag: projektpitch *Sangglad Senior*).

Derfor søger vi støtte til et for-projekt, der fokuserer på to hovedindsatser:

- Forstudie med fokus på kvalitetssikring af det kommende projekt inden for sundhedssang og ældreområdet.
- Kommunikation og formidling om sundhedssang i ældreplejen.

Formålet med for-projektet er at gennemføre og teste et mindre forløb i praksis for at opbygge erfaringer, der vil danne grundlag for udviklingen af det større pilotprojekt *Sangglad Senior* samt at kunne formidle viden og erfaringer og styrke et begyndende netværk inden for sundhedssang og ældre. Ved at nå ud til andre nordjyske kommuner gennem f.eks. en kommunikationsplatform for *Sangglad Senior*, vil vi inspirere flere aktører til at integrere sang i deres arbejde med ældrepleje og sundhed.

For-projekt: Mål og aktiviteter

Vi søger midler til følgende indsatser:

1. Forstudie:

- Gennemføre kvalitetssikring ved at teste "sang som redskab" på 1-2 plejecentre i Thisted Kommune. Dette vil skabe et solidt grundlag for videreudvikling af projektet og bidrage til at vurdere sangens effekt i plejesammenhænge.
- Indhente faglig bistand for at sikre, at *Sangglad Senior* bliver et ambitiøst kultur- og sundhedsprojekt med langsigtet forankring.

2. Kommunikation og formidling:

- Netværksdannelse og vidensformidling med fokus på sundhedssangens gavnlige effekter for ældre. Vi ser et samarbejde med Region Nordjylland som en oplagt mulighed for at dele viden og nå ud til flere kommuner i regionen, herunder at udvikle en kommunikationsplatform for *Sangglad Senior*, som skal fungere som projektets samlingssted til vidensbank samt løbende erfaringsopsamling.

Motivation for projektudvikling

Thy Sangskole og Sangens Hus har gennem flere års arbejde erfaret, at sang har et stort potentiale til at fremme fysisk, psykisk og social sundhed. Projekter som *LYD PÅ*, *SANS* og *Pulsen op – syng dig glad* har givet os dyb indsigt i sangens gavnlige effekter og metoder til at anvende sang i sundheds- og plejeområdet. Vi har erfaret, at der er stor efterspørgsel efter nye redskaber til at forbedre trivsel, både på uddannelsesinstitutioner og i omsorgsinstitutioner. Vores erfaringer viser, at sang kan spille en væsentlig rolle i fremtidens velfærds- og sundhedsarbejde. Dette projekt vil bygge videre på disse erfaringer for at udvikle en struktureret tilgang til at bruge sang i social- og sundhedsprofessionerne.

Samfundsudfordringer og løsninger

Projektet *Sangglad Senior* adresserer to centrale udfordringer:

1. **Demografiske udfordringer:**

Med en voksende ældre befolkning og mangel på sundhedspersonale, er der behov for nye løsninger. Region Nordjylland har som mål at rekruttere og uddanne flere medarbejdere inden for SOSU-området. Sang som redskab kan støtte disse målsætninger ved at fremme trivsel blandt både borgere og plejepersonale.

2. **Kulturændring i velfærdsfag:**

Kunst og kultur, herunder sang, kan bidrage positivt til sundhed og trivsel. *Sangglad Senior* vil styrke brugen af sang som et værktøj i sundhedsuddannelser og social- og sundhedsfagene. Det vil skabe bedre rehabilitering og fremme mentalt helbred for både medarbejdere og borgere.

Yderligere uddybning sidst i dokumentet.

Vision og fremtidsperspektiver for Sangglad Senior

Lokalt

Vi har et ønske om at kunne starte et pilotprojekt med afsæt i Thisted Kommune og projekt *Sangglad Senior* taler ind i flere af Thisted Kommunes Sund Sammen strategier. Thisted Kommune ser meget positiv på initiativet og ønsker at være samarbejdspartner i et forhåbentligt kommende *Sangglad Senior* pilotprojekt.

Vi fremtrækker her et udsnit:

Strategi - Sund sammen:

- lagttagelse af stigning i dårlig mental sundhed (ensomhed, dårlig søvn, stress, mistrivsel) og social ulighed i sundhed.
- Ambition om at øge thyboernes mentale sundhed.
- Styrke de sunde fællesskaber i Thy
- Afprøvning af nye metoder til at forebygge sygdommeldinger som følge af stress, angst og depression.
- Vi vil styrke mulighederne for fællesskaber på arbejdspladsen.
- Ambition om at fremme bevægelse (sang er og fordrer også bevægelse!).

Regionalt

Sangglad Senior er et nyskabende og tværsektorielt samarbejde mellem ældreplejen og SOSU-uddannelse. Projektet har en indbygget vision om efterfølgende at kunne udrulles til hele Region Nordjylland og har nationalt potentiale til løsning af en samfundsudfordring.

Vi, Thy Sangskole med Sangens Hus har derfor et stort ønske om et fremadrettet samarbejde med Region Nordjylland for en fremtidig regional udbredelse.

Sangglad Senior taler ind i KulturKANtens indsatsområder.

Delmål for signaturprojekter:

- **Nordjyske borgere oplever forbedret trivsel, sundhed og livskvalitet**
Gennem brug af sang som et kulturelt redskab vil vi forbedre sundhed og livskvalitet for ældre, samt styrke trivsel og kompetencer hos det plejefaglige personale.
- **Kunst og kultur bruges i nye og eksperimenterende sundhedssammenhænge**
Sangglad Senior er en eksperimentel indsats, der åbner nye veje for samarbejde mellem kultur og sundhed, som understøtter livskvalitet og mental trivsel for en sårbar gruppe; ældre på plejecentre, som er projektets slutbrugere.
- **De støttede projekter bidrager til at opbygge nye partnerskaber og netværk på kultur- og sundhedsområdet**
Sangglad Senior går på tværs af Kultur, Sundhed og Ældreforvaltninger samt har samarbejde med Uddannelsessektor. Der er partnerskab med Sangens Hus og Thisted Kommune og forhåbentlig også Region Nordjylland.
- **De støttede projekter tilvejebringer ny viden om kultur- og sundhedsområdets potentiale**
Projektet bygger på vidensopsamling og formidling, hvilket bidrager positivt til dokumentation af sangens positive effekt i plejesektoren.

Vi ser frem til at bygge videre på de erfaringer, vi har opnået gennem *Sundhedssang – en palet af muligheder*, og vi, Thy Sangskole med Sangens Hus håber, at KultuKANten har mulighed og interesse i at være med i samarbejdet og bidrage til at hjælpe os videre med udviklingen og modningen af projekt Sangglad Senior. Et samarbejde som også kan være med til at bære det lokale pilotprojekt i Thisted Kommune ud til de øvrige nordjyske kommuner.

Vi er åbne for dialog om ansøgningen til et for-projekt og det ansøgte beløb. Ligeledes står vi selvfølgelig til rådighed, hvis der er spørgsmål.

Med venlig hilsen

Kristina Brogaard
Leder, Thy Sangskole

Projektansvarlig: Kristina Brogaard
Mail: mail@thysangskole.dk
Mobilnr: 40 77 79 47

Bilag: projektpitch til Sangglad Senior og interesselikendegivelser fra plejecentre.

Økonomi

Post	Beløb
Projektledelse og administration	15.000 kr.
Kommunikation og formidling	60.000 kr.
Kvalitetssikring og test	50.000 kr.
Samlede udgifter	125.000 kr.
Ansøgt beløb:	110.000 kr.
Egenfinansiering: Thy Sangskole:	15.000 kr.

Yderligere uddybning

Motivation for at udvikle projektet:

Oplevelsen af efterspørgsel efter nye veje i trivselsarbejdet

Det er vores oplevelse, at der er en stor efterspørgsel efter redskaber på både uddannelsesinstitutionerne og på faginstitutionerne, men at det i dag er alt for personbåret og tilfældigt, om der arbejdes med sang i hverdagen. Der mangler i vores optik faglig viden, et fælles sprog/faglighed samt ikke mindst en struktureret og lettilgængelig metode, der både arbejder på den eksisterende kultur på faginstitutionerne og samtidig klæder eleverne på til at kunne bruge sangen som værktøj, når de kommer ud i institutionerne efter endt uddannelse.

Sang og medarbejderes egen stemme er en "billig" terapeutisk ressource i social- og sundhedsfagene, som for nuværende er fuldstændigt uudnyttet. Med øje for ovenstående fordele er det altså en oplagt mulighed for uddannelsesfokus. For det koster ingenting at synge! Men selvom det ikke koster at synge, så koster det alligevel at udvikle og implementere de strukturer og kulturændringer, som må gå forud for, at den enkelte social- eller sundhedsmedarbejder kan trænes sangmæssigt og opnå sangterapeutisk viden i relation til eget fag i en grad, så de bliver i stand til at bruge egen stemme som redskab til at løse sine kerneopgaver.

Med projektet ønsker vi derfor at udvikle og implementere et både praksis- og uddannelsesrettet koncept for kompetenceudvikling, der kan sætte social- og sundhedsmedarbejdere i stand til at bruge sang/egen stemme som værktøj til at fremme fysisk, mental og social trivsel hos både borgere og dem selv.

Centrale samfundsudfordringer projektet ønsker at bidrage til at løse

Samlet set adresserer projektet flere centrale samfundsudfordringer:

- (1) En "velfærds- og trivselsbombe": En voksende ældre befolkningsgruppe og en voksende andel af borgere i specialområdet med mere komplekse behov. Børn- og unge mistrives som aldrig før i Danmark, og der er en voksende gruppe indenfor normalområdet med komplekse behov.
- (2) Behov for kulturændring i velfærdsfag og uddannelser: Den voksende gruppe af borgere, der har brug for hjælp, står overfor en mangel på uddannet personale inden for social- og sundhedsprofessionerne. Dette er en udfordring for den enkelte, men skaber også stress og mistrivsel blandt vores fagprofessionelle og en udfordring i forhold til rekruttering, fastholdelse og sygefravær.

1. "Velfærdsbomben"

For det første har projekt velfærdssang til formål at bidrage kvalificeret til løsning af den demografiske "velfærdsbombe", som består i, at der i fremtiden bliver flere ældre borgere med mere komplekse behandlingsbehov, men færre borgere til at betale regningen ([Fem megatrends der udfordrer fremtidens sundhedsvæsen](#)). Herudover vil der også komme til at mangle uddannede og kompetencer inden for velfærdsprofessionerne – særligt indenfor social- og sundhed ([FremKom4-analyse](#), [FOA](#) og [Finansministeriet](#)).

Disse udfordringer anerkender Region Nordjylland også i deres [Regionale udviklingsstrategi 2024-2027](#), hvor de anslår, at hver tredje nordjyske borger i 2030 vil være over 65 år. Derfor har regionen også som mål, at der skal rekrutteres, fastholdes og uddannes flere medarbejdere til bl.a. SOSU-uddannelserne, så det kan sikres, at landsdelens arbejdsstyrke besidder de rette kompetencer til fremtiden. Allerede nu ser vi tegn på en presset velfærds- og sundhedssektor, hvor de professionelle har travlt og svært ved at få enderne til at mødes. Dette kan skabe stress, mistro og svigtende arbejdsglæde, hvilket gør det svært at rekruttere og fastholde medarbejdere.

Derudover ses også en stigende udvikling i andelen af borgere med dårligt mentalt helbred (fx stress, angst og depression, ensomhed, m.m.), som fører til sygemeldinger. Alene for de unge er der 16 % af de 10-16-årige, der er i psykisk mistro ifølge børnesundhedsforsker Bjørn Holstein. Derfor har både [Region Nordjylland](#) og Thisted Kommune ("[Thy til det gode hverdagsliv](#)" og "[Strategi – Sund sammen](#)") som mål at reducere andelen af borgere med dårligt mentalt helbred. I den forbindelse er både regionen og kommunen villige til at gå nye veje og prøve nye innovative metoder i tætte partnerskaber med frivillige og andre aktører for at skabe trivsel for alle borgere i alle aldre.

2. Behov for kulturændring i velfærdsfag og -uddannelser

For det tredje anerkender [Region Nordjylland](#), at kunst og kultur kan bidrage til velfærds- og sundhedsfagene fx ved at bidrage til bedre rehabilitering ved behandlingsforløb. Derfor ønsker de at indgå i tæt dialog og samarbejde med kulturinstitutioner samt at: *"(...) kunst og kultur som sundhedsfremme integreres i (...) uddannelsesplanerne for de nordjyske sundhedsuddannelser"*. Hertil er ambitionen, at kunst og kultur i højere grad skal ses som en del af at skabe et godt miljø for både borgere og medarbejdere med henblik på øget helbredelse og trivsel.

De samme anbefalinger ses hos [Center for Kultur og Mental Sundhed](#). På baggrund af omfattende forskning, der viser, at kunst og kultur kan fremme sygdomsforebyggelse og -mestring samt et godt helbred fysisk og mentalt, anbefaler de, at der øges viden om praktisk organisering og evaluering af aktiviteter, hvor kunst, kultur og æstetik bidrager til at fremme sundhed, trivsel og livskvalitet (bl.a. gennem uddannelses tilbud og kurser).

Samtidig ses i en undersøgelse foretaget af [Enhed for Sangforskning på Aarhus Universitet](#), at næsten halvdelen af den danske befolkning ikke oplever, at de synger godt eller lider af stemmeskam, hvilket skyldes en kombination af et overdrevent perfektionsfokus på sang som ophøjet kunstart samt en nedprioritering af sang i folkeskolens grunddannende opgave.

Hertil er det også relevant at nævne, at kunst, kultur og/eller sang slet ikke eller kun i meget lav grad fremgår i strategier for Thistedes lokale social- og sundhedsuddannelser. I forhold til Region Nordjyllands ambition om at integrere kunst og kultur i Nordjyske sundhedsuddannelser kan det derfor antages, at der stadig er en del vej endnu, før dette er indfriet på disse uddannelsesinstitutioner.